

מילים אחדות על 'טאר'

'טאר' הוא הרומן האנגלי הנמרץ והגועש ביותר של זמננו. לואיס הוא מן הנדירות שבתופעות, אנגלי שהצליח בה בעת להיות גם אירופאי. הוא הכותב האנגלי היחיד שניתן להשוותו לדוסטויבסקי, והוא אף קולח יותר מדוסטויבסקי, מחשבתו נעה בבהירות גדולה יותר, הוא צפוי פחות, אך הוא אינו מאבד מאום מן האפקט של המסה והמשקל של דוסטויבסקי.

טאר הוא גאון המוקף בטיפשויות המרובות של הרובע הלטיני המתורבת-למחצה; הספר מתאר את התפוצצויותיו במליה השמנוני; כמו גם את קריסתם של הרגשות הבלתי-אינטליגנטיים של קריסלר. אלו הן שתי דמויות הענק של הפרוזה האנגלית העכשווית. הלבירים של וולס, "הקלפים" של בנט ואפילו הנבלים הרוסים של קונראד, אינם יכולים להן. רק בסטיבן דאדלוס של ג'יימס ג'ויס ניתן למצוא עוצמה שווה, וג'ויס הוא, לשם השוואה, קר ומוקפד, שעה שלואיס הוא [...] האיש בעל המוח המזנק.

חרף פגמיו המובהקים, איני מבקש לתקוף את הרומן הזה. זוהי יצירה רצינית, והיא ללא ספק מנסה, ובמידה רבה מצליחה, לבטא משהו [...] ישנה רק יצירה אנגלית עכשווית אחת שניתן להשוותה עם 'טאר' והיא, 'דיוקן האמן כאיש צעיר', השונה בתכלית, מאת ג'יימס ג'ויס. הופעתו של כל אחד מן הרומנים הללו, לו התרחשה בכל מדינה אחרת באירופה, הייתה למאורע ספרותי. [...] את הפגמים שבכתיבתו של מר לואיס ניתן לבחון בעשרים וחמישה העמודים הראשונים. קריסלר הוא יציר של הספר. הוא מוצג לנו באופן עגול ואובייקטיבי. דמותו של טאר מנותקת פחות מן היוצר שלה. אין ספק שהמחבר חשד בכך, כיוון שחש צורך להתכחש לטאר בהקדמה.

טאר, כמו מחברו, הוא בעל מוח נמרץ. כשטאר מדבר ארוכות; כשטאר פורק את אשר על לבו, אנו חושדים כי גם הסופר פורק את אשר על ליבו. בכך הטכניקה פגומה. היא פגומה גם בכך שהיא ממשיכה בהצהרות כלליות תיאוריות במקרים רבים בהם הצגתן של פעולות בודדות ומוחלטות הייתה אפקטיבית יותר, משכנעת יותר. [...] כשטאר מדבר במאמרים קטנים ומשמיע מאמרות, יש בהם, לעיתים תכופות, עניין מהותי, ויש שהם בלתי נשכחים. כמו כן, כשטאר מדבר במסות קצרות ומשמיע מאמרות, לעתים קרובות הן מעניינות כשלעצמן, אפילו בלתי נשכחות. באופן דומה, כשהמחבר מעיר הערות לגבי טאר, הוא ניחן בכישרון כתיבה – עז, נושך, רווי במשמעויות, מלא ברמיזות. [...] הדמות שובת הלב, גם אם הבלתי נעימה, טאר, מוצבת במיליה בלתי-נעים [...] לקורא לא נותרות ספקות באשר למגוון ולמציאות של המיליה הזו (פריס או לונדון, אין זה משנה, אף על פי שזירת ההתרחשות היא, לכאורה, פריס). זוהי המציאות אשר בה: "אמנות היא ריחו של צבע שמן, ה- *Vie de Bohême* של הנרי מורגר, מכנסי קורדרוי [...] – מכתבים ושאר דברים, מעבר לפינה." [...] איכויותיו של לואיס מונחות בבסיס יכולתו להרגיז את האינטליגנציה הבינונית.

מתוך: 'Wyndham Lewis' (1920), *Literary Essays of Ezra Pound*

(מאנגלית: יהודה ויזן)